

EMPATİ / SEMPATİ / ALTURİZM

Meltem MERİÇ¹

“

Konu Başlıkları

1. Giriş
2. Empati Kavramının Tarihçesi ve Empati Modelleri
3. Empati ve Kültür İlişkisi
4. Empati Gelişimini Etkileyen Faktörler
5. Gelişim Dönemlerine Göre Empati
6. Diğer Disiplinlerde Empatinin Ele Alınışı
7. Hemşirelik ve Empati
8. Empati ve Hemşirelik Kuramcıları
9. Empati ile İlgili Hemşirelik Tanıları ve Girişimleri
10. Empatiyle Benzeşen Kavramlar
11. Empati ve Sempati
12. Empati ve Alturizm
13. Empati ve Etik İlişkisi
14. Empati ile ilgili ölçekler
15. Empatik Bakış Açısı Sağlayacak dergi, kitap, atasözleri, deyimler, filmler
16. Özet Noktalar
17. Örnek Vaka
18. Çalışma Soruları
19. Kaynaklar

”

“

Öğrenim Hedefleri

- ✓ Empati kavramının tanımı ve tarihçesini açıklayabilir
- ✓ Empati modellerini açıklayabilir
- ✓ Empati becerisinin uygulama alanında kullanımına örnek verebilir
- ✓ Empati ve Sempati arasındaki ilişkiyi açıklayabilir
- ✓ Empati ve Alturizm arasındaki ilişkiyi açıklayabilir
- ✓ Empatinin hemşirelik alanında kullanımının önemini açıklayabilir

”

Temel Kavramlar

Empati, Sempati, Alturizm, Hemşirelik

¹ Doç. Dr., Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, meltemcos@yahoo.com

KAYNAKLAR

- Dökmen Ü. İletişim Çatışmaları ve Empati. 64. Baskı, İstanbul: Remzi Kitapevi, 2021.
- Ganczarek J, Hünefeldt T, Olivetti Belardinelli M. "From "Einführung" to empathy: exploring the relationship between aesthetic and interpersonal experience. *Cogn Process*. 2018;19: 141-145. doi.org/10.1007/s10339-018-0861-x.
- Ersoy EG, Köşger F. Empati: Tanımı ve Önemi. *Osmangazi Tıp Dergisi*. 2016;38 (2), 9-17. doi: http://dx.doi.org/10.20515/otd.33993.
- Mercer SW, Reynolds WJ. Empathy and quality of care. *Br J Gen Pract*. 2002 Oct;52 Suppl (Suppl):S9-12. PMID: 12389763; PMCID: PMC1316134.
- Tudor K. Understanding empathy. *Transactional Analysis Journal*. 2011;41(1): 39-57. https://doi.org/10.1177/036215371104100107.
- Svenaesus F. Edith Stein's phenomenology of sensual and emotional empathy. *Phenom Cogn Sci*. 2018;17:741-760. doi.org/10.1007/s11097-017-9544-9.
- Cassels TG, Chan S, Chung W, Birch SAJ. The role of culture in affective empathy: Cultural and bicultural differences. *Journal of Cognition and Culture*. 2010; 10(3-4): 309-326. https://doi.org/10.1163/156853710X531203.
- William J Reynolds *The Measurement and Development of Empathy in Nursing* 1st edition, USA: Routledge, 2000.
- Berliner R, Masterson TL. Review of research: Promoting empathy development in the early childhood and elementary classroom. *Childhood Education*. 2015;9:1 57-64.
- Klein KJK, Hodges SD. Gender differences, motivation, and empathic accuracy: when it pays to understand. *Pers. Soc. Psychol. Bull*. 2001;27: 720-730.
- Hunt PA, Denieffe S, Gooney M. Burnout and its relationship to empathy in nursing: a review of the literature. *Journal of Research in Nursing*. 2017;22(1-2):7-22.
- Dziobek I, Rogers K, Fleck S. et al. Dissociation of cognitive and emotional empathy in adults with asperger syndrome using the multifaceted empathy test (MET). *J Autism Dev Disord*. 2008;38: 464-473. https://doi.org/10.1007/s10803-007-0486-x.
- Hatfield E, Rapson R, Le Y. Emotional contagion and empathy. *The Social Neuroscience of Empathy*. 2011;19.
- Ulus L, Yalçıntaş SE. Ergen bireylerin empati ve saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2019;23 (3):646-667.
- Boele S, Van der Graaff J, de Wied M, Van der Valk IE, Crocetti E, Branje S. Linking parent-child and peer relationship quality to empathy in adolescence: A multi-level meta-analysis. *J Youth Adolesc*. 2019;48:1033-55
- Öztürk MS, Yılmaz N. Gençlerde empati düzeyi ve yaşam tatmini arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*. 2021;56(1):495-506).
- Lecce S, Ceccato I, Bianco F, Rosi A, Bottiroli S, Cavallini E. Theory of mind and social relationships in older adults: The role of social motivation. *Aging Ment Health*. 2017;21(3):253-8. doi: 10.1080/13607863.2015.1114586.
- Beadle JN, Vega CE. Impact of aging on empathy: Review of psychological and neural mechanisms. *Front Psychiatry*. 2019 Jun 11;10:331. doi: 10.3389/fpsy.2019.00331.
- Ayten A. Empati ve din: Türkiye'de yardımlaşma ve dindarlık üzerine psiko-sosyal bir araştırma. İstanbul: İz Yayıncılık, 2013.
- Lishner DA, Stocks EL, Steinert SW. Empathy. *Encyclopedia of Personality and Individual Differences*. 2017; Apr: 1-8.
- Hari E, Cengiz C, Kilic F, Yurdakos E. A clinical approach to the mirror neuron system and its functions. *J Ist Faculty Med* 2021;84(3):430-8. doi: 10.26650/IUITFD.2021.814218).
- Nakao H, Itakura S. An Integrated view of empathy: psychology, philosophy, and neuroscience. *Integr Psych. Behav*. 2009;43: 42-52. https://doi.org/10.1007/s12124-008-9066-7.
- Başer D, Kırhoğlu M. Kırhoğlu Hİ.). Empati kavramına Bauman çerçevesinden bir bakış. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*. 2019;13(19): 2321-2344.
- Sağlam E. Tıp fakültelerinde uygulanan empati eğitimi başarılı mı? neler yapılabilir? *Tıp Eğitimi Dünyası*. 2019;18(55): 62-69.
- Anfossi M, Numico G. Empathy in the doctor-patient relationship. *J Clin Oncol*. 2004;22(11):2258-9. doi: 10.1200/JCO.2004.99.302.
- Jani BD, Blane DN, Mercer SW. The role of empathy in therapy and the physician-patient relationship. *Forsch Komplementmed*. 2012;19:252-257. doi: 10.1159/000342998.
- Zhou YC, Tan SR, Tan CGH. A systematic scoping review of approaches to teaching and assessing empathy in medicine. *BMC Med Educ*. 2021;21:292. https://doi.org/10.1186/s12909-021-02697-6.
- Bas-Sarmiento P, Fernández-Gutiérrez M, Baena-Baños M, Corrotero-Bermejo A, Soler-Martins PS, de la Torre-Moyano S. Empathy training in health sciences: A systematic review. *Nurse Education in Practice*. 2020 Mar;44:102739. 10.1016/j.nepr.2020.102739.
- Ferri P, Rovesti S, Padula MS, D'Amico R, Di Lorenzo R. Effect of expert-patient teaching on empathy in nursing students: a randomized controlled trial. *Psychol Res Behav Manag*. 2019 Jun 27;12:457-467.
- Reynolds WJ. *The Measurement and development of empathy in nursing* (1st ed.). Routledge: 2000.
- Larti N, Ashouri E, Aarabi A. The effect of an empathy role-play program for operating room nursing students. *J Educ Eval Health Prof*. 2018;15:29.
- Richardson C, Percy M, Hughes J. Nursing therapeutics: Teaching student nurses care, compassion and empathy. *Nurse Educ Today*. 2015 May;35(5):e1-5.
- Öztürk, A. The effect of nursing communication training on empathy and communication skills of nursing students: A quasi-experimental study. *International*

- Journal of Society Researches. 2021; 1120-1135 .doi: 10.26466/opus.888874
34. Yılmaz G, Üstün B. Professional quality of life in nurses: Compassion satisfaction and compassion fatigue. *Journal of Psychiatric Nursing*. 2018;9(3):205-211
35. Kahrıman İ, Platin N. Developing empathy among nurses who provide care to adolescents with type 1 diabetes mellitus. *Clin Exp Health Sci* 2018; doi: 10.5152/clinexphealthsci.2017.407.
36. Can Gür G, Yılmaz E. The effects of mindfulness-based empathy training on empathy and aged discrimination in nursing students: A randomised controlled trial, *Complementary Therapies in Clinical Practice*. 2020;39:1-7.
37. Pektekin Ç. Hemşirelik felsefesi/kuramlar-bakım modelleri ve politik yaklaşımlar. 1. Baskı. İstanbul: İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık, 2013.
38. Pinheiro CW, Rolim KMC, Magalhães FJ, Albuquerque FH. Current panorama of the theory of travelbee: an integrative review. *International Journal of Development Research*. 2019; 9(6), 28421-28425.
39. Wu, Y. Empathy in nurse-patient interaction: a conversation analysis. *BMC Nurs*. 2021;20-18. <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00535-0>.
40. Ackey BJ, Ladwig GB, Makic Flynn MB. Gürhan N, Görgülü Polat Ü, Eren Fidancı E, editörler. Hemşirelik Tanıları El Kitabı. 11. Baskı. Ankara: Ankara Nobel Tıp Kitabevi, 2019.
41. Shelton G. Appraising Travelbee's human-to-human relationship model. *J Adv Pract Oncol*. 2016 Sep-Oct;7(6):657-661.
42. Öz, F. Hemşirelikte özgecılık (yardımedicilik). *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 1998; 2 (1).
43. Schroeder DA, Graziano WG, Batson CD, Lishner DA, Stocks EL. The empathy–altruism hypothesis. In: *The Oxford Handbook of Prosocial Behavior*. Oxford University Press, 2014.
44. Kahrıman İ, Yeşilçiçek Çalılık K. Klinik Hemşirelerin etik duyarlılığı. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017;6(3):111 – 121.
45. Slettmyr A, Schandl A, Arman M. The ambiguity of altruism in nursing: A qualitative study. *Nursing Ethics*. 2019;26(2):368-377.
46. Dökmen Ü. Empatinin yeni bir modele dayanılarak ölçülmesi ve psikodrama ile geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 1988;2(1-2): 155-190.
47. Baron Cohen S, Wheelwright S. The empathy quotient: An investigation of adults with Asperger syndrome or high functioning autism and normal sex differences. *J Autism Dev Disord*. 2004; 34:163-175
48. Baysan L, Bora E. Empati ölçeği-Türkçe formunun üniversite öğrencilerinde psikometrik özellikleri. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni* 2009;19:39-47.
49. Jolliffe D, Farrington DP. Development and validation of the basic empathy scale. *Journal of Adolescence*.2006;29:589-611. doi:10.1016/j.adolescence.2005.08.010
50. Topçu Ç, Erdur Baker Ö. Çapa Aydın Y. Temel empati ölçeği türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 2010;4 (34):174-182.
51. Hojat M, Mangione S, Nasca TJ, Cohen MJM, Gonnella JS, Erdmann JB, et al. The Jefferson Scale of Physician empathy: Development and preliminary psychometric data. *Educ Psychol Meas*. 2001;61:349-65.
52. Gönüllü İ, Öztuna DA. Turkish adaptation of the student version of the jefferson scale of physician empathy. *Marmara Medical Journal*. 2012;25(2): 87-92.
53. Ward J, Schaal M, Sullivan J, Bowen ME, Erdmann JB, Hojat M. Reliability and validity of the Jefferson Scale of Empathy in undergraduate nursing students. *J Nurs Meas*. 2009;17(1):73-88. doi: 10.1891/1061-3749.17.1.73.
54. Yanık A, Saygılı S. Validity and reliability of the turkish version of jefferson scale of empathy for nursing students. *Türkiye Klinikleri J Med Sci*. 2014; 34: 111-9.
55. Gıca Ş, Büyükavşar A, İyisoy MS, Güleç H. Bilişsel ve duygulanımsal empati ölçeği'nin (BDEÖ) psikometrik özellikleri: Türk popülasyonunda güvenilirlik ve faktör analizi çalışması. *Arch Neuropsychiatry*.2021;58:228-233.
56. Yılmaz H. Pozitif ve negatif yönelimli bilişsel, duyuşsal ve somatik empati ölçeği: Çocuk ve ergen sürümünün Türk kültürüne uyarlama çalışması. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*. 2018;2(4): 319-344.
57. Kaya A, Siyez D. KA-Sİ çocuk ve ergenler için empatik eğilim ölçeği geliştirilmesi geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 2010; 35(156):111-125.